

BÁO CÁO CHUYÊN ĐỀ

“Toàn cảnh chiến tranh thương mại Mỹ-Trung”

--- Tháng 09/2018 ---

Khối Phân Tích & TVĐT CTCP Chứng Khoán Bảo Việt

Trụ sở chính Hà Nội
Số 8 Lê Thái Tổ, Hoàn Kiếm, HN
Tel: (84-4)-3928 8080
Fax: (84-4)-3928 9888
Email: research-bvsc@baoviet.com.vn
Website: www.bvsc.com.vn

Chi nhánh Hồ Chí Minh
Số 233 Đồng Khởi, Quận I, HCM
Tel: (84-8)-3914 6888
Fax: (84-8)-3914 7999

NỘI DUNG CHÍNH

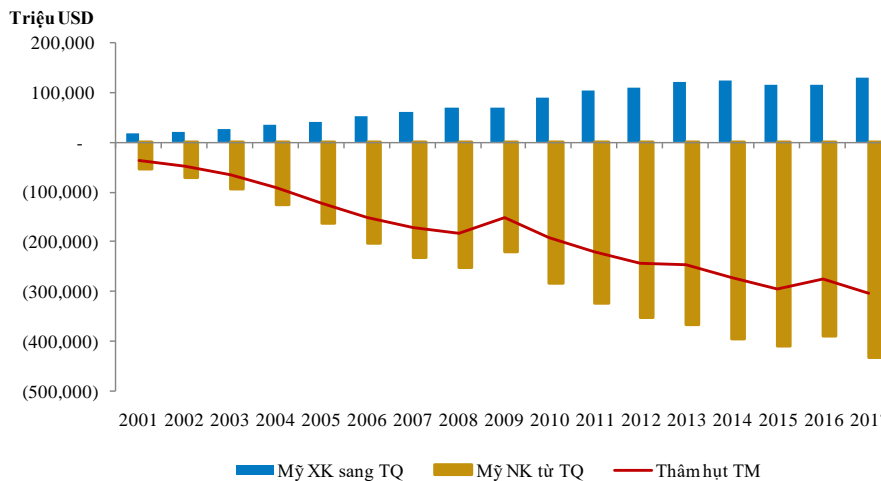
- Mỹ và Trung Quốc là những đối tác thương mại và đầu tư rất lớn của nhau. Vấn đề thâm hụt thương mại Mỹ-Trung không đơn thuần chỉ là con số tuyệt đối đang tăng dần theo thời gian;
- Có 3 nguyên nhân chính dẫn đến việc chiến tranh thương mại Mỹ-Trung leo thang lên mức cao. Trong đó, nguyên nhân sâu xa và cốt lõi theo nhiều chuyên gia có thể xuất phát từ việc Chính quyền Mỹ muốn kiềm chế sự trỗi dậy của Trung Quốc cả về mặt kinh tế lẫn địa chính trị. Có rất ít khả năng Trung Quốc sẽ từ bỏ kế hoạch “Made in China 2025” nên việc Chính quyền Mỹ có thể làm chỉ là ngăn chặn cách thức thực thi kế hoạch này của Trung Quốc cũng như luôn giữ lợi thế chủ động cho các doanh nghiệp công nghệ Mỹ;
- Cả Mỹ và Trung Quốc sẽ đều chịu thiệt hại khi chiến tranh thương mại leo thang lên mức cao. Theo thời gian, khi doanh nghiệp và người dân Mỹ bắt đầu chịu tác động tiêu cực từ cuộc chiến thương mại, mức độ ủng hộ về chính trị đối với chính quyền Trump trong các quyết sách liên quan đến cuộc chiến tranh thương mại sẽ giảm xuống.
- Nếu chiến tranh thương mại Mỹ-Trung tiếp tục leo thang lên quy mô toàn diện, cơ hội sẽ đến với rất nhiều nước khác trong vai trò thay thế các mặt hàng xuất khẩu vào hai thị trường Mỹ và Trung Quốc, trong đó có Việt Nam.
- Ở các ngành hàng như lắp ráp đồ điện tử, các loại chip, chất bán dẫn, hàng may mặc, da giày, sản xuất đồ chơi trẻ em, đồ dùng thể thao, đồ gỗ nội thất..., Việt Nam có cơ hội rất lớn trong việc giành thêm thị phần từ Trung Quốc tại thị trường Mỹ cũng như thu hút thêm vốn FDI vào các ngành hàng này, qua đó tạo thêm việc làm, tăng xuất khẩu, cải thiện cán cân thương mại. Tuy nhiên, thách thức của Việt Nam là cần quản lý chặt, tránh hiện tượng hàng Trung Quốc “mượn” Việt Nam như một nước trung chuyển để tìm đường xuất khẩu sang Mỹ.

I. Bức tranh kinh tế tổng thể giữa Mỹ và Trung Quốc

1. Quan hệ thương mại

Quan hệ thương mại giữa Mỹ và Trung Quốc đã phát triển rất nhanh chóng kể từ khi hai nước chính thức bắt đầu thiết lập quan hệ ngoại giao và ký kết Hiệp định Thương mại song phương vào năm 1979. Kể từ đó đến nay, kim ngạch xuất nhập khẩu song phương Mỹ - Trung từ mức chỉ 5 tỷ USD vào năm 1980 đã tăng lên mức 636 tỷ USD vào năm 2017.

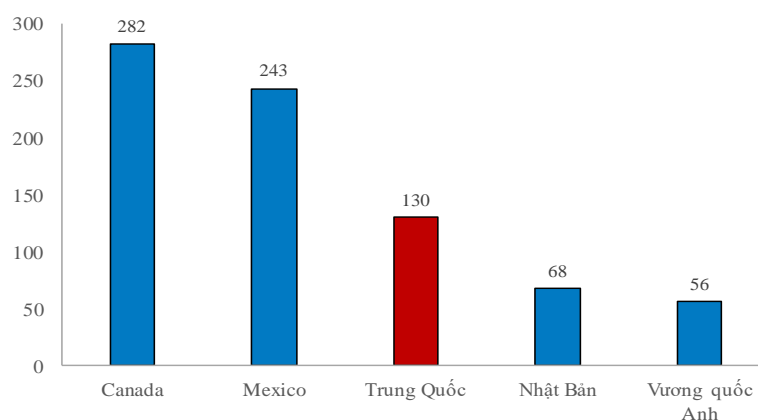
Hình 1: Kim ngạch thương mại song phương giữa Mỹ và Trung Quốc

Nguồn: Bloomberg

Hiện Mỹ và Trung Quốc đều đang là những đối tác thương mại lớn nhất của nhau. Cụ thể, Mỹ là thị trường xuất khẩu lớn nhất của Trung Quốc với giá trị lên tới 505 tỷ USD trong năm 2017, tăng 9,3% so với năm 2016. Thị phần hàng xuất khẩu của Trung Quốc tại Mỹ đã gia tăng liên tục, từ mức chỉ 8,2% vào năm 2000 đã tăng lên mức 21,6% vào năm 2017, duy trì là đối tác xuất khẩu nhiều nhất vào Mỹ kể từ năm 2007 đến nay. Ở chiều ngược lại, Trung Quốc hiện đang là thị trường xuất khẩu lớn thứ 3 của Mỹ (chiếm tỷ trọng hơn 8,4%, chỉ sau Canada và Mexico) với giá trị đạt hơn 130 tỷ USD trong năm 2017. Riêng ở lĩnh vực nông nghiệp thì Trung Quốc là thị trường xuất khẩu lớn thứ 2 của Mỹ với giá trị 19,6 tỷ USD trong năm ngoái (trong đó mặt hàng đậu tương chiếm tỷ lệ 63%).

Hình 2: Top 5 thị trường xuất khẩu lớn nhất của Mỹ

Nguồn: Bloomberg

Cơ cấu xuất nhập khẩu giữa Mỹ và Trung Quốc về cơ bản không mang tính đối kháng mà hỗ trợ cho nhau nhiều hơn. Trung Quốc xuất sang Mỹ các mặt hàng mang tính tiêu dùng phổ thông, sử dụng nhiều lao động và nặng tính lắp ráp như điện thoại, hàng điện tử, hàng dệt may, da giày, đồ chơi trẻ em,

đồ dùng thể thao, hàng tạp hóa, các sản phẩm chế biến gỗ... trong khi lại nhập từ Mỹ các mặt hàng nông sản trong nước không trồng được nhiều như các loại hạt (đậu tương, cao lương) hoặc các mặt hàng công nghệ cao như máy bay dân dụng (chủ yếu là Boeing), ô tô, chất bán dẫn, máy móc công nghiệp, dầu thô và khí thiên nhiên.

Bảng 1: Top 10 mặt hàng Mỹ XK vào TQ năm 2017

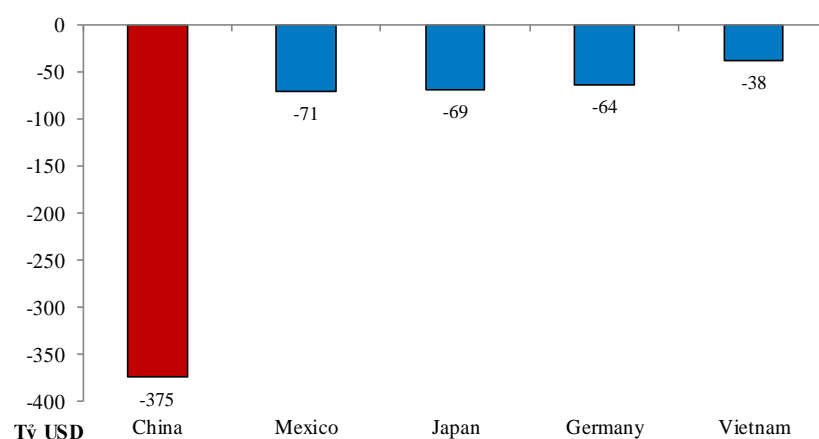
Mặt hàng	2017 (Tỷ USD)	% thay đổi so với 2016
Máy bay và linh phụ kiện ngành hàng không	16.3	11.6%
Đậu nành	12.3	-13.7%
Các loại ô tô (mới và đã qua sử dụng)	10.2	15.5%
Chất bán dẫn	6.1	2.0%
Máy móc công nghiệp	5.4	11.8%
Dầu thô	4.4	1120.4%
Vật liệu nhựa	4.0	13.6%
Thiết bị y tế	3.5	6.9%
Giấy và bột giấy	3.4	-0.3%
Gỗ	3.2	26.9%

Bảng 2: Top 10 mặt hàng Mỹ NK từ TQ năm 2017

Mặt hàng	2017 (Tỷ USD)	% thay đổi so với 2016
Điện thoại và đồ gia dụng điện tử	70.4	14.5%
Máy vi tính	45.5	12.6%
Thiết bị viễn thông	33.5	15.8%
Linh kiện máy vi tính	31.6	12.1%
Đồ chơi trẻ em và đồ thể thao	26.8	6.8%
Hàng may mặc	24.1	-0.1%
Đồ nội thất	20.7	10.9%
Linh kiện phụ tùng ô tô	14.4	1.2%
Đồ gia dụng	14.1	3.1%
Máy móc điện tử	14.1	7.3%

Nguồn: USITC Data web

Về cán cân thương mại, Mỹ có thâm hụt thương mại hàng hóa rất lớn với Trung Quốc, từ mức 10 tỷ USD năm 1990 đã tăng mạnh lên mức 375 tỷ USD trong năm 2017. Mức thâm hụt với Trung Quốc cũng vượt xa so với các đối tác thương mại khác của Mỹ như Mexico (-71 tỷ USD), Nhật Bản (-69 tỷ USD), Đức (-64 tỷ USD)...

Hình 3: Các nước Mỹ có thâm hụt thương mại lớn nhất trong năm 2017

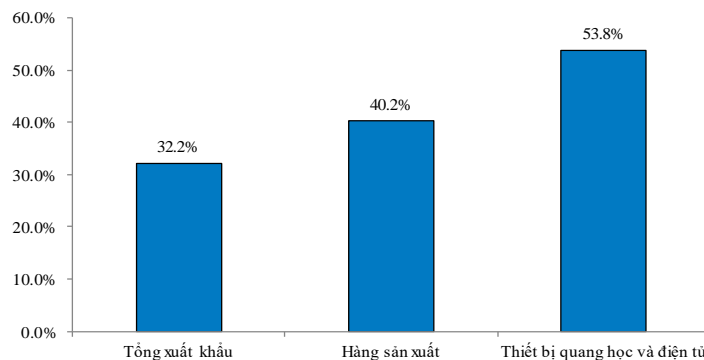
(Nguồn: USITC Data web)

Mặc dù vậy, theo đánh giá của BVSC **câu chuyện thâm hụt thương mại của Mỹ và Trung Quốc không đơn thuần chỉ là con số tuyệt đối mang tính bề nổi**. Bởi lẽ Trung Quốc hiện với vai trò “công xưởng thế giới” đã và đang là một mắt xích rất quan trọng trong chuỗi sản xuất toàn cầu của các công ty đa quốc gia Mỹ. Có rất nhiều mặt hàng bao gồm điện thoại, đồ điện tử, máy móc thiết bị... có thể được sản xuất tại Trung Quốc và khi xuất khẩu sang Mỹ được ghi nhận nguyên giá trị, tuy nhiên hàm lượng giá trị gia tăng của Trung Quốc trong tổng giá trị sản phẩm trên thực tế có thể thấp hơn nhiều do Trung

Quốc chỉ là nơi lắp ráp còn nguyên liệu đầu vào, các chi phí liên quan đến thiết kế, quảng cáo... đều phải nhập hoặc do một nước khác đảm nhận. Việc xuất khẩu của Trung Quốc vào Mỹ tăng mạnh có nguyên nhân rất lớn từ sự dịch chuyển các nhà máy sản xuất của các công ty đa quốc gia từ các nước như Nhật Bản, Đài Loan, Hàn Quốc trước kia sang Trung Quốc. Một con số minh họa cho nhận định trên là vào năm 1990, Trung Quốc chỉ chiếm tỷ trọng 7,6% trong tổng lượng hàng hóa Mỹ nhập khẩu từ khu vực châu Á Thái Bình Dương nhưng tỷ lệ này đã tăng lên mức 55% vào năm 2017. Trong khi đó, tỷ trọng của Nhật Bản đã giảm từ mức 23,8% vào năm 1990 xuống chỉ còn 7% vào năm 2017. Nói một cách đơn giản, Trung Quốc, với lợi thế nhân công giá rẻ, đã chiếm lĩnh phần việc lắp ráp của các nước Đông Á khác khi các nước này dịch chuyển sản xuất lên chuỗi giá trị cao hơn.

Ở một khía cạnh khác, theo ước tính của OECD và WTO thì hàm lượng giá trị gia tăng của nước ngoài đóng góp trong tổng giá trị xuất khẩu của Trung Quốc vào năm 2011 (không có số cập nhật hơn) là 32,2%, trong đó riêng đối với các mặt hàng thuộc lĩnh vực sản xuất là 40% còn đối với các thiết bị quang học và điện tử thì lên tới 53,8%. Chính yếu tố hàng hóa trung gian đã khiến cho thâm hụt thương mại của Mỹ và Trung Quốc đôi khi không phản ánh đúng bản chất của nó (chỉ thể hiện hàng hóa nhập khẩu từ đâu chứ không thể chỉ rõ chủ thể được hưởng lợi thật sự). Do đó, theo chúng tôi, nếu chỉ tính lượng hàng hóa sản xuất thuần tại nội địa hai quốc gia vào các số liệu xuất nhập khẩu thì thâm hụt thương mại của Mỹ với Trung Quốc sẽ thấp hơn nhiều so với con số công bố chính thức.

Hình 4: Giá trị gia tăng của yếu tố nước ngoài trong xuất khẩu của Trung Quốc năm 2011

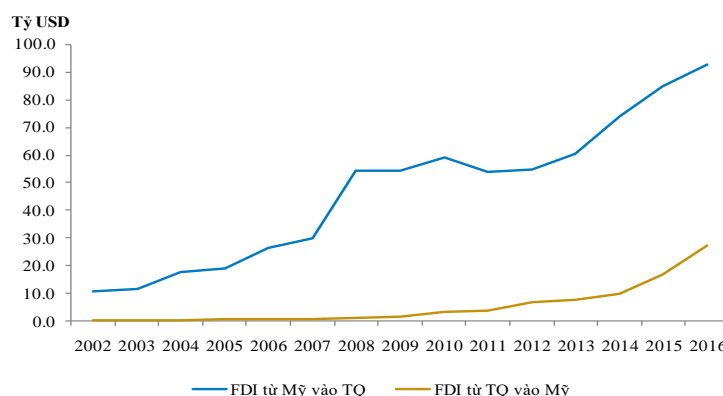

Nguồn: OECD, WTO

2. Quan hệ đầu tư

Về hoạt động đầu tư, cả hai nước đều có xu hướng gia tăng đầu tư lẫn nhau trong 10 năm trở lại đây. Trung Quốc đầu tư vào Mỹ dưới 3 dạng chính: mua TPCP Mỹ, đầu tư vốn FDI (được định nghĩa là các khoản đầu tư chiếm tối thiểu 10% quyền sở hữu hoặc quyền biểu quyết tại các công ty Mỹ) và các khoản đầu tư phi trái phiếu.

Hình 5: Vốn đầu tư FDI (dưới dạng nắm giữ cổ phiếu) giữa Mỹ và Trung Quốc

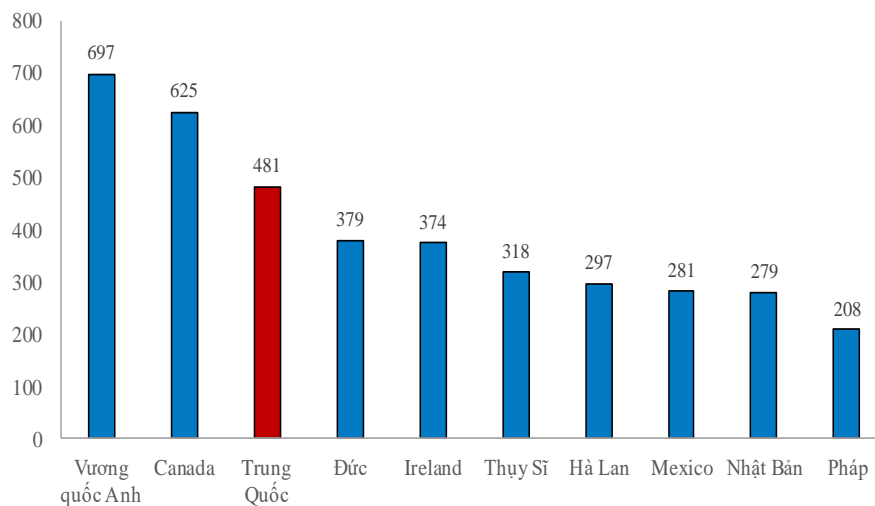
Nguồn: Statistic

Mặc dù Trung Quốc vẫn là nước nhận được FDI ròng lớn hơn trong quan hệ với Mỹ nhưng FDI của Trung Quốc rót vào Mỹ đang có sự tăng trưởng vượt bậc trong 3 năm gần đây nhờ các thương vụ M&A lớn với các công ty của Mỹ. Cụ thể, trong năm 2016, dòng vốn FDI của Mỹ chảy vào Trung Quốc dưới dạng đầu tư dự án trực tiếp là 9,5 tỷ USD trong khi vốn FDI dưới dạng góp vốn mua cổ phần lũy kế đến cuối năm 2016 đạt 92,5 tỷ USD. Ở chiều ngược lại, dòng vốn FDI dưới hai dạng trên của Trung Quốc chảy vào Mỹ lần lượt đạt 10,3 tỷ và 27,5 tỷ.

Ngoài việc là yếu tố góp tỷ trọng không nhỏ trong tổng kim ngạch xuất khẩu của Trung Quốc, mà một phần trong số đó có thể quay lại Mỹ, thì **các doanh nghiệp FDI từ Mỹ vào Trung Quốc còn được hưởng lợi rất lớn từ thị trường tiêu dùng gần 1,5 tỷ dân**. Theo số liệu của Tổng cục phân tích kinh tế Mỹ (BEA), doanh số bán hàng của các doanh nghiệp FDI Mỹ tại thị trường TQ đạt khoảng 481 tỷ đô trong năm 2015, là thị trường lớn thứ 3 về doanh số của các doanh nghiệp FDI Mỹ ra nước ngoài, sau Vương quốc Anh (697 tỷ USD) và Canada (625 tỷ USD).

Hình 6: Doanh số bán hàng của các doanh nghiệp FDI Mỹ tại các thị trường nước ngoài (năm 2015)

Đơn vị: Tỷ USD

Nguồn: Tổng cục phân tích kinh tế Mỹ

Về đầu tư nắm giữ trái phiếu Chính phủ, **Trung Quốc cũng đang là chủ nợ lớn nhất của Mỹ**. Trung Quốc hiện nắm giữ khoảng 1.185 tỷ USD trái phiếu chính phủ Mỹ (tương đương khoảng 6% tổng nợ công của Mỹ). Trong bối cảnh chiến tranh thương mại Mỹ-Trung leo thang, mặc dù Trung Quốc sẽ không thể bán lượng lớn trái phiếu cùng lúc vì động thái này sẽ khiến giá trị số trái phiếu còn lại trong danh mục của Trung Quốc giảm nhưng Trung Quốc hoàn toàn có thể xem xét giảm lượng mua TPCP Mỹ trong thời gian tới. Năm tài chính 2018, Chính phủ Mỹ cần phát hành gần 1.000 tỷ USD trái phiếu để bù đắp thâm hụt ngân sách được dự báo phình to trong những năm tới do chính sách giảm thuế nên chắc chắn vẫn cần đến nhà đầu tư lớn nhất là Trung Quốc.

Bảng 3: Giá trị TPCP Mỹ do Trung Quốc nắm giữ

Năm	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2017
Tổng giá trị TPCP Mỹ do Trung Quốc nắm giữ (tỷ USD)	118	223	397	727	1,160	1,203	1,244	1,058	1,185
Tỷ trọng nắm giữ của Trung Quốc trong tổng nắm giữ của nhà đầu tư nước ngoài đối với TPCP Mỹ	9.6%	12.1%	18.9%	23.6%	26.1%	23.0%	21.7%	17.6%	18.7%

Nguồn: Bộ Tài chính Mỹ

II. Nguyên nhân và diễn biến cuộc chiến thương mại Mỹ - Trung

Như phân tích của chúng tôi ở phần I, cả Mỹ và Trung Quốc đều đang là đối tác hàng đầu và vô cùng quan trọng của nhau. Vậy điều gì đã thúc đẩy chính quyền Donald Trump thay đổi hiện trạng này bằng cách liên tiếp tuyên bố các biện pháp thuế quan nhằm vào hàng hóa nhập khẩu từ Trung Quốc kể từ đầu tháng 03/2018 cho đến nay? Theo chúng tôi, có hai nguyên nhân chính dẫn đến động thái trên.

- Thứ nhất, từ góc độ kinh tế, thâm hụt thương mại của Mỹ với Trung Quốc đã liên tục gia tăng mạnh** trong hơn 20 năm qua và lên tới mức 375 tỷ USD trong năm 2017. Chỉ tính riêng trong 6 tháng đầu năm 2018 thì con số này cũng đã ở mức 185,7 tỉ đô la. Do đó, trong nỗ lực để đạt được cân bằng thương mại với Trung Quốc, chính quyền tổng thống Trump đã tiến hành áp thuế nhập khẩu lên các mặt hàng từ Trung Quốc, tạo sức ép để Trung Quốc phải tăng mua hàng hóa của Mỹ, qua đó giảm thâm hụt thương mại. Ngoài ra, việc đánh thuế sẽ khiến hàng hóa sản xuất ở Trung Quốc nhập khẩu vào Mỹ ít nhiều mất đi lợi thế cạnh tranh về giá, buộc các công ty đa quốc gia đang đặt phần lớn nhà máy sản xuất tại Trung Quốc phải xem xét di dời về Mỹ. Điều này giúp hỗ trợ sách lược đưa việc làm trở về Mỹ và khuyến khích sản xuất nội địa của chính quyền Trump.
- Thứ hai, theo nhiều chuyên gia thì từ góc độ củng cố vị trí siêu cường của Mỹ trên bản đồ địa chính trị thế giới, Mỹ đang theo dõi sát sự trỗi dậy ngày càng mạnh mẽ của Trung Quốc.** Rất nhiều chính sách về công nghiệp của Trung Quốc đã được thành hình và thực thi kể từ năm 2006 khi Ủy ban Nhà nước Trung Quốc cho ra đời bản kế hoạch phát triển khoa học và công nghệ trong trung và dài hạn giai đoạn 2006-2020 (National Medium and Long-Term Program for Science and Technology Development, thường được biết đến với tên gọi viết tắt là MLP). Kế hoạch này thể hiện tham vọng lớn của Trung Quốc trong việc hiện đại hóa cấu trúc kinh tế bằng cách đưa Trung Quốc từ trung tâm sản xuất với kỹ thuật thấp lên thành trung tâm đổi mới chính của thế giới vào năm 2020 và vươn lên thành nước dẫn đầu đổi mới của toàn cầu vào năm 2050. Một kế hoạch khác là "Made in China 2025" cũng được Trung Quốc đưa ra vào năm 2015, trong đó trọng tâm là phát triển các ngành công nghệ cao với hàm lượng 70% nguyên liệu sản xuất thuộc về khu vực nội địa. Các sản phẩm được hướng đến trong kế hoạch này là: *tàu cao tốc, máy bay, xe điện tự lái, rô bốt, trí tuệ nhân tạo và mạng viễn thông 5G*. Nếu thành công trong những kế hoạch này, nhiều doanh nghiệp của Trung Quốc nhiều khả năng sẽ trở thành đối thủ cạnh tranh và thách thức vị trí số một hiện nay của các doanh nghiệp Mỹ. Nhiều nhà phân tích cho rằng, chính quyền của Tổng thống Trump không ưa thích kịch bản này, nhất là trong bối cảnh có những thông tin cho rằng doanh nghiệp Trung Quốc đang vươn lên bằng những cách thức không công bằng thông qua cách thức sử dụng các sáng chế công nghệ của Mỹ (Trung Quốc yêu cầu các doanh nghiệp nước ngoài muốn hoạt động tại Trung Quốc phải liên doanh với các doanh nghiệp nội địa để chuyển giao công nghệ, bên cạnh đó vấn đề bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ của các công ty nước ngoài hoạt động tại Trung Quốc cũng chưa được thực hiện hoàn toàn chặt chẽ). Với những lý do trên, chính quyền của tổng thống Donald Trump muốn thông qua cuộc chiến tranh thương mại với Trung Quốc nhằm gia tăng sức ép, tạo ra sự công bằng hơn trong việc đối xử giữa các doanh nghiệp hai nước, bảo vệ được các sáng chế.
- Thứ ba, do cuộc bầu cử Quốc hội Mỹ sắp diễn ra vào tháng 11/2018 nên Tổng thống Donald Trump càng có thêm động cơ để thu hút thêm sự ủng hộ của cử tri Mỹ.** Giảm thâm hụt thương mại, thiết lập lại luật chơi công bằng khi làm ăn với Trung Quốc là một trong những mục tiêu ông Trump đưa ra từ hồi tranh cử Tổng thống năm 2016. Việc ông Trump giữ được lời hứa với các cử tri đã ủng hộ mình sẽ tạo được lợi thế lớn cho đảng Cộng Hòa trong cuộc bầu cử giữa kỳ sắp tới.

Với những diễn biến trên, một cuộc chiến thương mại giữa Mỹ và Trung Quốc từ chỗ chỉ là nguy cơ đã leo thang trở thành một cuộc chiến thực sự. Sau đây là tóm tắt của chúng tôi về các mốc sự kiện chính liên quan đến cuộc chiến thương mại này.

Bảng 4: Những mốc sự kiện chính của cuộc chiến thương mại Mỹ - Trung

Thời gian	Động thái các bên	
	Mỹ	Trung Quốc
22/01/2018	Mỹ áp thuế nhập khẩu lên các sản phẩm máy giặt và pin mặt trời. Tuy các sản phẩm này không nhập từ Trung Quốc, nhưng trong luận điểm của mình Mỹ đã chỉ hấn việc Trung Quốc đang thống lĩnh nguồn cung toàn cầu là 1 trở ngại	
04/02/2018		Trung Quốc bắt đầu quá trình điều tra chống hỗ trợ giá trong 1 năm các mặt hàng Cao Lương nhập từ Mỹ.
09/03/2018	Tổng thống Trump ký lệnh áp thuế nhập khẩu lên mặt hàng thép và nhôm từ tất cả các quốc gia trung đó có Trung Quốc	
22/03/2018	Mỹ đề xuất thuế nhập khẩu để đáp trả lại việc Trung Quốc cạnh tranh thương mại không lành mạnh, điển hình trong vấn đề chuyển giao công nghệ, bản quyền sở hữu trí tuệ và dự định sẽ khiếu nại với WTO về vấn đề này.	
23/03/2018	Mỹ khiếu nại lên WTO về vấn đề Trung Quốc bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ	Trung Quốc áp thuế nhập khẩu lên 3 tỉ đô hàng hóa nhập từ Mỹ, nhằm đáp trả lại thuế nhập khẩu Mỹ áp lên các sản phẩm thép và nhôm của Trung Quốc
27/03/2018	Mỹ công bố bản báo cáo phần 301 về Trung Quốc	
Đầu tháng 4/2018		Hội đàm giữa 2 nước thất bại, Trung Quốc đề xuất giảm thâm hụt thương mại song phương giữa 2 nước khoảng 50 tỷ đô.
02/04/2018		Trung Quốc tuyên bố sẽ áp thuế nhập khẩu lên 3 tỷ đô hàng hóa nhập khẩu từ Mỹ bao gồm hoa quả tươi, hạt nạt, rượu nho và thịt lợn.
03/04/2018	Mỹ công bố danh sách các mặt hàng sẽ bị áp thuế nhập khẩu từ Trung Quốc trị giá 50 tỷ đô, chủ yếu là các mặt hàng công nghệ cao, để bù đắp lại những thiệt hại do việc Trung Quốc ăn cắp bản quyền sở hữu trí tuệ gây ra.	
04/04/2018	Mỹ cho rằng những cáo buộc của Trung Quốc lên chính sách của mình là vô căn cứ.	Trung Quốc khiếu nại lên WTO về thuế nhập khẩu phần 301 của Mỹ, đồng thời nói rằng sẽ áp thuế nhập khẩu 25% lên 106 sản phẩm của Mỹ bao gồm đậu, xe máy, các sản phẩm hóa học và máy bay.
05/04/2018	Tổng thống Trump tuyên bố sẽ xem xét áp dụng thêm thuế nhập khẩu lên 100 tỷ đô hàng hóa nhập từ Trung Quốc	Trung Quốc khiếu nại lên WTO về việc Mỹ áp thuế nhập khẩu lên thép và nhôm của nước này
10/04/2018		Chủ tịch TQ Tập Cận Bình hứa hẹn sẽ mở cửa thị trường tài chính
16/04/2018	Mỹ trừng phạt công ty ZTE của Trung Quốc vì đã vi phạm các thỏa thuận về việc cấm giao thương với Iran và Bắc Triều Tiên, qua đó công ty này bị cấm không được mua các sản phẩm công nghệ của Mỹ trong 7 năm.	
17/04/2018		Trung Quốc tuyên bố sẽ thu thuế chống bán phá giá lên 1 tỷ đô Cao Lương nhập từ Mỹ
26/04/2018	Mỹ điều tra tập đoàn công nghệ Huawei vì khả năng vi phạm lệnh cô lập Iran.	Trung Quốc tuyên bố có thể giảm một nửa thuế nhập khẩu ô tô
3-4/05/2018	Mỹ yêu cầu cắt giảm 200 tỷ USD thâm hụt thương mại	Đối thoại tại Bắc Kinh không có kết quả. Trung Quốc phản đối quyết định phạt ZTE và yêu cầu kết thúc cuộc điều tra phần 301

10/05/2018		ZTE ngừng mọi hoạt động tại Mỹ.
14/05/2018		Trung Quốc xem xét về phi vụ hợp nhất của Qualcomm và NXP
17/05/2018	Đổi thoại bắt đầu tại Washington	
18/05/2018		Trung Quốc kết thúc việc điều tra về việc Mỹ bán phá giá Cao Lương.
20/05/2018	Đổi thoại có tiếng nói chung. Mỹ đồng ý tạm hoãn áp thuế nhập khẩu	Trung Quốc đề xuất việc sẽ mua thêm rất nhiều hàng hóa nhập từ Mỹ
22/05/2018	Cả 2 quốc gia thống nhất về cách thức đại trà để xử lý phi vụ ZTE	Trung Quốc đề xuất xóa bỏ thuế nhập khẩu lên các sản phẩm nông nghiệp và giảm từ 25% xuống 15% đối với ô tô từ Mỹ
23/05/2018	Trump tuyên bố rút khỏi thỏa thuận ngày 22/05	
25/05/2018	Mỹ tuyên bố sẽ phạt tập đoàn ZTE 1,3 tỉ đô.	
28/05/2018		Trung Quốc nói sẽ thông qua phi vụ của Qualcomm nếu Mỹ gỡ lệnh phạt lên ZTE
29/05/2018	Mỹ tuyên bố sẽ áp thuế nhập khẩu lên 50 tỷ đô hàng nhập khẩu từ Trung Quốc đồng thời giới hạn số thị thực nhập cảnh cấp cho công dân Trung Quốc nhằm bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ.	Trung Quốc tuyên bố sẽ mua thêm than từ Mỹ để giảm thâm hụt thương mại của Mỹ
30/05/2018		Trung Quốc tuyên bố cắt thuế nhập khẩu lên 1 số hàng tiêu dùng bắt đầu từ ngay 01/07.
06/06/2018		Trung Quốc đề xuất mua thêm 25 tỷ đô hàng từ Mỹ
15/06/2018	Mỹ công bố sẽ áp thuế lên 50 tỷ đô hàng nhập khẩu từ Trung Quốc	
19/06/2018	Mỹ tuyên bố sẽ áp thuế nhập khẩu lên thêm 200 tỷ đô hàng từ Trung Quốc nếu Trung Quốc trả đũa	
06/07/2018	Gói thuế nhập khẩu lên 34 tỷ USD hàng từ Trung Quốc bắt đầu. ZTE được phép hoạt động lại 1 cách giới hạn tại Mỹ	
03/08/2018		Trung Quốc tuyên bố sẽ trả đũa bằng cách áp thuế lên 16 tỷ đô hàng hóa nhập khẩu từ Mỹ
23/08/2018	Thuế nhập khẩu lên 16 tỷ USD hàng từ Trung Quốc bắt đầu có hiệu lực	Danh sách áp thuế trả đũa trị giá 16 tỷ USD của TQ nhắm vào hàng NK từ Mỹ có hiệu lực đồng thời với lệnh áp thuế của Mỹ
06/09/2018	Kết thúc thời hạn lấy ý kiến dư luận cho đề xuất đánh thuế cho gói hàng hóa trị giá 200 tỷ USD của chính quyền Trump	Trung Quốc tuyên bố sẽ trả đũa bằng cách áp thuế lên 60 tỷ đô hàng hóa nhập khẩu từ Mỹ
07/09/2018	Tổng thống Trump đe dọa sẽ đánh thuế thêm 267 tỷ USD hàng NK từ TQ sau gói 200 tỷ USD nếu thấy cần thiết	
13/09/2018	Mỹ chủ động đề xuất một cuộc đàm phán với Trung Quốc và người dẫn đầu sẽ là Bộ trưởng Bộ Tài chính Mỹ Mnuchin	

Nguồn: BVSC tổng hợp

III. Chiến tranh thương mại: sẽ không bên nào được lợi về mặt kinh tế

1. Một số tác động và ứng phó của Mỹ và Trung Quốc

Về tác động của cuộc chiến thương mại này, chúng tôi cho rằng cả Mỹ và Trung Quốc đều sẽ bị thiệt hại dù mức độ có thể khác nhau. Một vài đánh giá của BVSC như sau:

- **Đối với Trung Quốc, nước này sẽ chịu ảnh hưởng mạnh và nhiều hơn ở giai đoạn đầu của chiến tranh thương mại. Điều này đã được chứng minh qua thực tế, nhất là ở khía cạnh thị trường tài chính và tiền tệ.** Kể từ khi thông tin xung đột thương mại bùng phát, chỉ số chứng khoán chính của Trung Quốc là Shanghai Composite đã giảm giá hơn 20%, chính thức bước vào thị trường giá xuống (bear market). Bên cạnh đó, đồng Nhân dân tệ cũng lao dốc gần 10% (xem thêm báo cáo chuyên đề về diễn biến đồng NDT do BVSC phát hành ngày 24/08/2018), kéo theo dòng vốn nước ngoài rút mạnh ra khỏi thị trường Trung Quốc. Điểm bất lợi cho Trung Quốc là chiến tranh thương mại diễn ra trong lúc nền kinh tế nước này vẫn đang trong giai đoạn giảm tốc và các chiến dịch giảm đòn bẩy nợ, xử lý hệ thống ngân hàng ngầm... vẫn đang được Chính phủ Trung Quốc thực hiện mạnh mẽ.

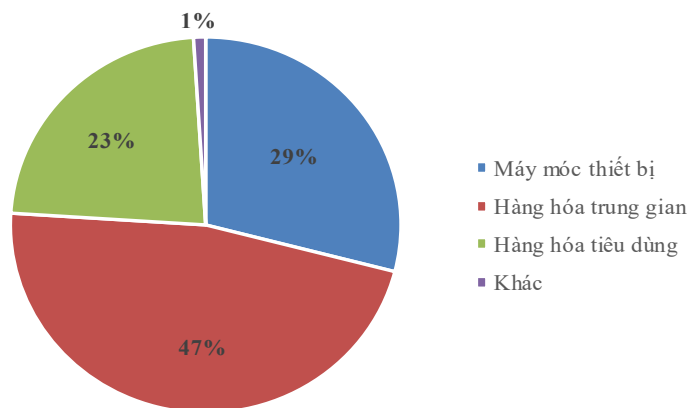
Tuy nhiên, để đối phó với nhân tố bất ngờ là chiến tranh thương mại với Mỹ, Trung Quốc đã phải tạm thời dừng việc thực thi chính sách tiền tệ thắt chặt bằng cách liên tục giảm tỷ lệ dự trữ bắt buộc (3 lần tính từ đầu năm 2018 đến nay), giúp bơm thêm khoảng 107 tỷ USD cho hệ thống ngân hàng, qua đó giảm lãi suất và thúc đẩy hoạt động cho vay các doanh nghiệp vừa và nhỏ. Một chính sách tài khóa theo hướng giảm thuế thu nhập doanh nghiệp và khuyến khích các dự án xây dựng hạ tầng cũng được Trung Quốc công bố. Ngoài ra, đồng Nhân dân tệ cũng đã có sự ổn định trở lại kể từ cuối tháng 8/2018 cho đến nay nhờ các biện pháp xử lý mang tính “kỹ thuật” của Trung Quốc (áp dụng trở lại yếu tố phản chu kỳ “cyclical counter” trong cơ chế điều hành tỷ giá hàng ngày). **Khác với Mỹ, với cơ chế quyền lực mang tính tập trung hơn, việc điều hành chính sách của Trung Quốc mang tính mềm dẻo, nhất quán, kịp thời và không vấp phải nhiều sự phản đối. Những biện pháp ứng phó của Trung Quốc nhằm mục tiêu lớn nhất là tăng cường sức mạnh của kinh tế nội địa, hạn chế sự ảnh hưởng tiêu cực từ thị trường xuất khẩu.** Số liệu phản ánh sức khỏe của khu vực sản xuất là chỉ số PMI trong tháng 8/2018 của Trung Quốc ở mức 51,3 điểm, cho thấy khu vực sản xuất chế tạo vẫn đang được mở rộng nhưng động lực chính lại đến từ các đơn đặt hàng trong nước trong khi đơn đặt hàng xuất khẩu đã cho dấu hiệu giảm. **Chúng tôi cho rằng nếu khu vực nội địa tiếp tục được hỗ trợ và chống đỡ tốt như trong tháng 8 vừa qua, Trung Quốc sẽ có nhiều cơ hội để vượt qua những thách thức từ chiến tranh thương mại.**

Hiện tại, Mỹ đã và đang đe dọa áp thuế lên gói hàng hóa với tổng trị giá 250 tỷ USD chắc chắn sẽ ảnh hưởng đến khả năng cạnh tranh của hàng hóa Trung Quốc. Việc hàng xuất khẩu của Trung Quốc vào Mỹ sẽ giảm bao nhiêu phần trăm do tác động của việc tăng thuế sẽ phụ thuộc nhiều vào mức độ co giãn của cầu tiêu dùng tại Mỹ với mức mức tăng giá của hàng nhập khẩu. Chúng tôi giả định hệ số co giãn này bằng 2 (mức co giãn rất lớn) thì khi giá của 250 tỷ USD hàng hóa Trung Quốc tăng thêm 25% do thuế (trong kịch bản tiêu cực nhất hiện nay) thì xuất khẩu sang Mỹ của Trung Quốc sẽ giảm khoảng 125 tỷ USD. Ước tính các nguyên vật liệu đầu vào để sản xuất hàng xuất khẩu của Trung Quốc chỉ chiếm khoảng 70% (còn lại nhập khẩu 30%) thì **thiệt hại thực tế của Trung Quốc có thể sẽ chỉ là 87,5 tỷ USD, tương đương 0,7% GDP của Trung Quốc năm 2017.** Đây là một con số không phải quá lớn nhưng vì nó diễn ra trong bối cảnh Trung Quốc đang trong chu kỳ giảm tốc tăng trưởng nên có thể sẽ mang đến tác động cộng hưởng ngoài dự đoán. Ngoài vấn đề thiệt hại về con số tăng trưởng thực ra thì công ăn việc làm cho người lao động có thể sẽ là vấn đề đáng quan tâm hơn cho Trung Quốc khi các mặt hàng Mỹ đánh thuế đều là những sản phẩm thâm dụng nhiều lao động như lắp ráp hàng điện tử, dệt may,

da giày, sản xuất đồ chơi, đồ dùng thể thao... Sức ép ổn định an sinh xã hội có lẽ mới là vấn đề gây khó cho Trung Quốc trong cuộc chiến thương mại với Mỹ.

- Đối với Mỹ, việc đánh thuế sẽ khiến hàng hóa nhập khẩu từ Trung Quốc vào Mỹ trở nên đắt đỏ hơn.** Cơ cấu mặt hàng Mỹ nhập từ Trung Quốc khá đa dạng: có cả phương tiện sản xuất (capital goods) như máy móc, thiết bị, phương tiện vận tải... ; hàng hóa trung gian (intermediate goods) vốn là đầu vào cho các ngành sản xuất như linh kiện máy tính, thiết bị viễn thông, phụ tùng ô tô... lẫn hàng hóa tiêu dùng (finished goods) như điện thoại di động, hàng điện tử, hàng may mặc, da giày... Trong gói đánh thuế 50 tỷ USD đầu tiên, Mỹ chủ yếu đánh thuế nhắm vào các loại phương tiện sản xuất và hàng hóa trung gian nhưng đến gói 200 tỷ USD (mới chỉ đang đe dọa, chưa áp thuế thực sự tính đến ngày 14/09/2018) thì danh mục hàng hóa đã mở rộng sang rất nhiều nhóm hàng tiêu dùng. Như vậy, trong kịch bản tổng giá trị hàng hóa bị đánh thuế là 250 tỷ USD (thậm chí leo thang lên mức cao nhất là toàn bộ hàng hóa Trung Quốc xuất khẩu vào Mỹ như ông Trump đe dọa) thì cả doanh nghiệp sản xuất lẫn người tiêu dùng Mỹ đều sẽ bị ảnh hưởng. Mặt bằng giá cả tiêu dùng sẽ tăng lên và các doanh nghiệp cũng như người tiêu dùng Mỹ sẽ phải gánh chịu thiệt hại. Giá cả tăng cũng sẽ là dữ liệu quan trọng để FED xem xét lộ trình tăng lãi suất nhanh hơn.

Hình 7: Cơ cấu các loại mặt hàng trong gói đánh thuế dự kiến 200 tỷ USD của Mỹ

Nguồn: Bloomberg

Tuy nhiên, một yếu tố giúp giảm bớt hiệu ứng tiêu cực của chiến tranh thương mại là chương trình cải cách thuế của chính quyền Trump khiến cho thu nhập khả dụng của người dân Mỹ tăng lên, giúp hấp thụ phần nào xu hướng tăng lên của giá hàng hóa. Do vậy, theo đánh giá của chúng tôi, **trên bình diện nói chung, việc tăng thuế có thể sẽ không ảnh hưởng quá mạnh đến hoạt động tiêu dùng của người dân Mỹ**, qua đó tăng trưởng của Mỹ nhiều khả năng vẫn được đảm bảo. Một số ngành hàng riêng biệt có thể sẽ chịu tác động mạnh hơn cả là: sản xuất máy bay (16 tỷ USD), nông dân trồng đậu nành (12 tỷ USD), ngô, các loại hạt... Mới đây nhất, để giảm tác động của chiến tranh thương mại đối với nông dân Mỹ, chính quyền Trump đã đưa ra gói hỗ trợ trị giá 12 tỷ USD cho những nông dân Mỹ có sản phẩm xuất khẩu bị ảnh hưởng. **Điểm bất lợi của chính quyền Trump trong cuộc chiến thương mại với Trung Quốc chính là cơ chế để ra quyết định sẽ mất nhiều thời gian và đôi khi gặp phải sự phản đối của các nhóm lợi ích khác nhau.** Điển hình là mới đây nhất (ngày 13/09/2018), chính quyền Trump đã chủ động đưa ra đề xuất tổ chức một cuộc đàm phán thương mại với Trung Quốc, dẫn đầu là Bộ trưởng Bộ Tài chính Mỹ Mnuchin. Nhiều khả năng sức ép từ các công ty công nghệ và các Hiệp hội nông dân Mỹ (những người bị ảnh hưởng nhiều nhất bởi chiến tranh thương mại) trong lần lấy ý kiến rộng rãi về việc áp thuế cho gói 200 tỷ USD đã khiến chính quyền Trump phải có sự thay đổi mang tính “chiến thuật” ngắn hạn trong cách xử lý xung đột thương mại với Trung Quốc.

2. Chiến tranh thương mại kéo dài đến bao giờ?

Theo quan điểm của BVSC, câu hỏi chiến tranh thương mại Mỹ- Trung còn leo thang đến mức độ nào và sẽ kéo dài trong bao lâu hoàn toàn dựa vào việc giải quyết những nguyên nhân gây ra cuộc xung đột này.

- Nếu mục đích chính của chính quyền Trump chỉ là dành lấy sự ủng hộ của cử tri Mỹ thì nhiều khả năng chiến tranh thương mại Mỹ - Trung sẽ hạ nhiệt sau thời điểm tháng 11/2018, tức là khi cuộc bầu cử Quốc hội Mỹ giữa kỳ kết thúc.
- Nếu mục tiêu của chính quyền Trump là giảm thâm hụt thương mại với Trung Quốc thì xung đột thương mại có thể sẽ hạ nhiệt nếu Trung Quốc cam kết tăng mua hàng hóa từ Mỹ trong thời gian tới để đưa thâm hụt của Mỹ với Trung Quốc xuống còn khoảng 100 tỷ USD/năm.
- Nếu chính quyền Trump hướng đến mục tiêu mang tính chiến lược dài hạn hơn như nhiều chuyên gia phân tích là kiềm chế sự trỗi dậy của Trung Quốc thì nhiều khả năng cuộc chiến thương mại này sẽ còn kéo dài và diễn biến phức tạp. Theo đánh giá nhiều chuyên gia, **có rất ít khả năng Trung Quốc sẽ từ bỏ kế hoạch “Made in China 2025” của họ nên việc Mỹ có thể làm chỉ là ngăn chặn cách thức thực thi kế hoạch này của Trung Quốc cũng như luôn giữ lợi thế chủ động cho các doanh nghiệp công nghệ Mỹ.** Cách thức chính quyền Trump đang áp dụng hiện nay là siết lại các vụ mua bán các công ty công nghệ Mỹ của Trung Quốc, đồng thời áp thuế quan lên hàng hóa nhập khẩu nhằm gây sức ép để Trung Quốc phải mở cửa thị trường trong nước rộng rãi hơn cho các doanh nghiệp Mỹ mà không kèm yêu cầu chuyển giao công nghệ. Bằng cách này, các công nghệ, sáng chế của Mỹ sẽ được bảo vệ tốt hơn và Trung Quốc sẽ cần thêm nhiều thời gian để có thể tự mình làm chủ được những công nghệ mới này.

IV. Đánh giá tác động của chiến tranh thương mại đến một số ngành hàng trong danh mục đã và có nguy cơ áp thuế

Mỹ và Trung Quốc là hai cường quốc kinh tế lớn nhất trên thế giới, vì thế xung đột thương mại giữa hai nước chắc chắn sẽ gây ra những tác động đáng kể đối với dòng chảy thương mại toàn cầu, trong đó có Việt Nam.

1. Mỹ đánh thuế những mặt hàng nào của Trung Quốc?

Mỹ là nước chủ động trong cuộc chiến thương mại này. Chính quyền Donald Trump là người khởi xướng đưa ra các gói đánh thuế và không ngại leo thang lên những mức cao mới. Thậm chí, ông Trump còn tuyên bố sẽ sẵn sàng đánh thuế lên tất cả các nhóm hàng mà Mỹ nhập khẩu từ Trung Quốc. Về cơ bản, các loại hàng hóa trung gian là đầu vào cho sản xuất như thiết bị, linh kiện điện tử, phụ tùng ô tô... và các mặt hàng tiêu dùng bao gồm điện thoại, máy vi tính, hàng may mặc, da giày, đồ thể thao, đồ chơi trẻ em... đều sẽ nằm trong danh sách đánh thuế của chính quyền Trump. Tác động cụ thể của việc Mỹ đánh thuế lên hàng Trung Quốc trong trường hợp xảy ra một cuộc chiến tranh thương mại toàn diện như sau:

Điện thoại di động, thiết bị điện tử viễn thông, linh kiện máy tính, đồ điện tử gia dụng - Giá trị Trung Quốc XK vào Mỹ 256 tỷ USD (2017)	
Tác động đến Trung Quốc	Ảnh hưởng đến các đối tác thương mại khác, trong đó có Việt Nam
- Năm 2017, trong top 10 các mặt hàng TQ XK sang Mỹ thì có đến 8 mặt hàng thuộc nhóm hàng điện thoại di động, đồ điện tử và thiết bị viễn thông. Tổng giá trị xuất khẩu của 8 nhóm hàng này là khoảng 256 tỷ USD, bằng 50% tổng kim ngạch XK của TQ sang Mỹ.	Việc chuyển hướng đầu tư sản xuất các mặt hàng điện tử sang các thị trường khác ngoài Trung Quốc dù quy mô được dự báo không lớn nhưng có thể cũng mang đến những thuận lợi cho các nước ASEAN, trong đó có Việt Nam.

<ul style="list-style-type: none"> - Riêng với mặt hàng điện thoại di động, giá trị XK của TQ vào Mỹ năm 2017 là 70 tỷ USD, chiếm 86% tổng giá trị điện thoại di động NK vào Mỹ. Top 5 nhãn hàng điện thoại di động được sản xuất ở TQ xuất khẩu vào Mỹ là Apple, LG, ZTE, Motorola và Samsung. Đối với Apple, Trung Quốc hiện chỉ là cứ điểm ở khâu lắp ráp (vốn sử dụng nhiều lao động) trong chuỗi sản xuất toàn cầu của Apple nên thực tế hàm lượng giá trị gia tăng của Trung Quốc trong mặt hàng này không quá lớn. Yếu tố này có thể khiến chính quyền Trump xem xét loại bỏ Iphone khỏi danh sách áp thuế. Ngoài ra, 23% doanh thu của sản phẩm iPhone là đến từ thị trường Trung Quốc nên có thể giảm bớt thiệt hại phần nào cho Apple nếu iPhone xuất vào Mỹ bị đánh thuế. LG và Samsung cũng sẽ không bị ảnh hưởng lớn khi phần lớn sản phẩm của 2 Tập đoàn này được sản xuất ngoài Trung Quốc. - Đối với các doanh nghiệp sản xuất hàng điện tử khác, khi thuế NK vào Mỹ tăng lên, họ sẽ phải xem xét cắt giảm bớt biên lợi nhuận để giữ sức cạnh tranh hay chuyển phần chi phí tăng sang cho khách hàng tại Mỹ chịu. Khả năng co giãn của cầu với giá sẽ đóng vai trò quyết định ở đây. - Như vậy, việc chính quyền Trump đánh thuế lên các nhóm hàng này sẽ gây tác động ngược và người chịu thiệt hại chủ yếu vẫn là các công ty và người tiêu dùng Mỹ. Trong tương lai gần, (khoảng 5 năm nữa) sẽ khó có nước nào trong khu vực có thể thay thế TQ trong việc gia công hàng điện tử do những lợi thế như cơ sở hạ tầng, công nghiệp phụ trợ rất phát triển ở nước này. Một vài sự chuyển hướng đầu tư của các Tập đoàn lớn ra khỏi Trung Quốc có thể diễn ra nhưng quy mô sẽ không lớn. 	<p>Riêng đối với mặt hàng điện thoại di động, Việt Nam hiện đang là nơi sản xuất lớn nhất của Samsung với sản lượng khoảng 240 triệu chiếc/năm, theo sau là Trung Quốc với sản lượng 150 triệu chiếc/năm, tiếp theo là Ấn Độ (50 triệu), Hàn Quốc (40 triệu), Brazil (12 triệu) và Indonesia (8 triệu). Samsung đang có kế hoạch cắt giảm sản lượng khoảng 40 triệu sản phẩm tại Trung Quốc do giá nhân công cao kết hợp với rủi ro chiến tranh thương mại Mỹ -Trung leo thang nên Tập đoàn này càng có lý do để đẩy mạnh chuyển hướng đầu tư sang các nước khác. Trong bối cảnh này, Việt Nam có cơ hội thu hút thêm vốn đầu tư của Samsung. Theo đó, thu hút vốn FDI, xuất khẩu của Việt Nam sẽ tăng, các khu công nghiệp sẽ được hưởng lợi, nhiều việc làm mới sẽ được tạo ra.</p>
--	---

Hàng may mặc, giày dép, đồ dùng thể thao, đồ chơi trẻ em, đồ nội thất - Giá trị Trung Quốc XK vào Mỹ 85 tỷ USD (2017)	
Tác động đến Trung Quốc	Ảnh hưởng đến các đối tác thương mại khác, trong đó có Việt Nam
<ul style="list-style-type: none"> - Tổng giá trị XK các nhóm hàng này chỉ chiếm 18% tổng xuất khẩu của Trung Quốc vào Mỹ. - Riêng nhóm hàng may mặc, thị trường Mỹ chiếm 17% tổng xuất khẩu của Trung Quốc trong khi nhập khẩu từ TQ chiếm 50% tổng nhập khẩu may mặc của Mỹ. Tương tự, 72% giày dép tiêu thụ tại Mỹ có xuất xứ từ Trung Quốc. Như vậy, ở các nhóm hàng này, Mỹ ở vị thế phụ thuộc nhiều hơn vào Trung Quốc. 	<ul style="list-style-type: none"> - Các nước có lợi thế cạnh tranh trong lĩnh vực may mặc như Việt Nam, Bangladesh, Campuchia... sẽ được hưởng lợi khi chiến tranh thương mại Mỹ - Trung leo thang. - Năm 2017, Mỹ là thị trường XK dệt may lớn nhất của Việt Nam với 12,2 tỷ USD (tương đương gần 50% tổng XK hàng dệt may của Việt Nam ra thế giới). Hàng dệt may của Việt Nam vào Mỹ hiện đang chịu mức thuế từ 8-10%. Ngành dệt may và da giày

<p>- Tuy vậy, không giống như hàng điện tử cần nhiều các thiết bị phụ trợ, việc thuế tăng lên sẽ khiến cho các công ty đa quốc gia của Mỹ đang hoạt động tại Trung Quốc cũng như các công ty nội địa Trung Quốc có động cơ mạnh hơn để chuyển hướng các đơn hàng cũng như hoạt động sản xuất các nhóm hàng này sang nước khác nhằm tránh thuế. Điều này sẽ khiến cho Trung Quốc bị mất đi không ít việc làm.</p>	<p>được dự báo là một trong những ngành được hưởng lợi nhiều nhất trong chiến tranh thương mại nhờ hai khía cạnh. Thứ nhất, là đồng NDT mất giá mạnh so với USD, qua đó NDT cũng mất giá so với VND giúp các doanh nghiệp nhập được vải và các nguyên phụ liệu dệt may, da giày với giá rẻ hơn. Thứ hai, là các ngành này của Việt Nam có thể lấy thêm được thị phần của Trung Quốc tại thị trường Mỹ nhờ mức giá cạnh tranh hơn cũng như thu hút được thêm vốn đầu tư FDI, từ đó giúp xuất khẩu tăng, nhiều việc làm mới được tạo ra. Tuy vậy, quá trình hưởng lợi cũng sẽ diễn ra với quy mô vừa phải và từ từ vì đối với các Tập đoàn đa quốc gia, sản xuất tại Trung Quốc vẫn có sức hấp dẫn nhất định, nhất là đối với các phân khúc cần trình độ nhân công cao dù mức lương tại đây đang có xu hướng tăng. Đối với các doanh nghiệp dệt may, điển hình như TCM, GMC chiến tranh thương mại chắc chắn mang lại thuận lợi nhưng mức độ có thể sẽ không quá đột biến. Lý do là các doanh nghiệp này hiện đã chạy hết công suất cũng như chưa có kế hoạch đầu tư thêm trong ngắn hạn. Nếu lấy thêm được đơn hàng từ Mỹ, các doanh nghiệp này cũng sẽ phải thuê gia công bên ngoài và chấp nhận mức biên lợi nhuận thấp hơn.</p> <p>- Ở nhóm hàng đồ chơi và dụng cụ thể thao, năm 2017, Việt Nam xuất khẩu tổng cộng 1,24 tỷ USD, trong đó riêng thị trường Mỹ đạt 434 triệu USD. Chiến tranh thương mại Mỹ - Trung cũng là cơ hội để các đơn hàng chuyển dần sang Việt Nam, qua đó giúp VN thu hút thêm nhiều vốn FDI, tăng XK và tạo thêm việc làm.</p>
--	---

Đồ gỗ nội thất - Giá trị Trung Quốc XK vào Mỹ 20 tỷ USD (2017)	
Tác động đến Trung Quốc	Ảnh hưởng đến các đối tác thương mại khác, trong đó có Việt Nam
<p>Việc Mỹ áp thuế chắc chắn sẽ ảnh hưởng đến xuất khẩu đồ gỗ nội thất của Trung Quốc. Để giảm thiểu thiệt hại, các doanh nghiệp Trung Quốc sẽ quay về thúc đẩy nhu cầu tiêu dùng nội địa nhiều hơn. Dân số đông, tầng lớp trung lưu ngày một đông là những yếu tố hỗ trợ cho định hướng dựa vào thị trường nội địa của TQ.</p>	<p>- Các đơn hàng đồ gỗ nội thất có thể sẽ chuyển từ các nhà máy tại Trung Quốc sang các nước khác trong khu vực Đông Nam Á như Malasia, Thái Lan, Việt Nam...</p> <p>- Năm 2017, Việt Nam XK 7,6 tỷ USD gỗ và các sản phẩm gỗ, trong đó riêng thị trường Mỹ đạt 3,2 tỷ USD. Chiến tranh TM Mỹ-Trung cũng mở ra cơ hội nhận được thêm các đơn hàng xuất khẩu cho các doanh nghiệp sản xuất đồ gỗ nội thất của VN như TTF, SAV...Tuy nhiên, Việt Nam cũng cần siết chặt quản lý, tránh tình trạng đồ gỗ nội thất Trung Quốc</p>

	<p>mượn Việt Nam như một nước trung chuyển để tìm đường XK sang Mỹ. Nếu đề điều này xảy ra, cả ngành sẽ bị ảnh hưởng khi Mỹ áp thuế trừng phạt.</p>
<p>Sắt thép các loại - Giá trị Trung Quốc XK vào Mỹ 1 tỷ USD (2017)</p>	
<p>Tác động đến Trung Quốc</p>	<p>Ảnh hưởng đến các đối tác thương mại khác, trong đó có Việt Nam</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Riêng với mặt hàng thép, Mỹ không chỉ áp dụng mức thuế 25% riêng cho Trung Quốc mà còn áp dụng cho tất cả các nước có xuất khẩu thép vào Mỹ, chỉ loại trừ một số đối tác là đồng minh. Thép là một mặt hàng có tính nhạy cảm cao với chính trị Mỹ vì tạo ra nhiều việc làm trong khu vực sản xuất cũng như có ý nghĩa quyết định đối với các bang luôn có xu hướng “dao động” giữa việc bầu cho đảng Cộng Hòa hay Dân Chủ (Swing States như Pennsylvania chẳng hạn). Định hướng ngay từ khi vận động tranh cử của ông Trump đã là bảo hộ ngành thép trong nước, do đó việc thép nhập khẩu là đích ngắm đầu tiên của ông Trump không phải là điều gây ngạc nhiên. - Trung Quốc mặc dù sản xuất một nửa sản lượng thép của thế giới nhưng xuất khẩu thép của Trung Quốc vào Mỹ chỉ đứng vị trí thứ 11, chiếm 2% tổng NK thép của Mỹ và 1% tổng XK thép của TQ nên việc áp thuế này sẽ ảnh hưởng không đáng kể tới TQ. 	<p>Việc Mỹ áp thuế mang đến lo ngại thép TQ sẽ tìm một thị trường khác để tiêu thụ hoặc “xuất khẩu nhờ” vào Mỹ, trong đó Việt Nam có thể là một địa chỉ lý tưởng. Tuy nhiên, trên thực tế, lượng thép TQ xuất khẩu vào Mỹ năm 2017 có quy mô khá nhỏ (chỉ là 740 nghìn tấn) nên nếu có tràn vào Việt Nam tiêu thụ thì cũng không đáng lo ngại. Ngoài ra, sản phẩm thép xây dựng và tôn mạ của VN hiện vẫn được bảo vệ tốt nhờ hàng rào thuế quan nên TQ khó có khả năng cạnh tranh ở những mặt hàng này. Trong khi đó, nguy cơ VN trở thành nơi trung chuyển để thép TQ đi “đường vòng” sang Mỹ mặc dù có nhưng mức độ cũng khá hạn chế do lượng thép TQ XK vào Mỹ cũng không lớn. Tuy vậy, các nhà quản lý thị trường cũng cần kiểm soát kỹ nhằm ngăn chặn tình trạng này, tránh tạo lý do chính đáng để Mỹ áp thuế trừng phạt lên toàn bộ các doanh nghiệp thép của VN có hoạt động XK sang Mỹ.</p> <p><i>(Để biết thêm chi tiết nhà đầu tư có thể tham khảo thêm Báo cáo đánh giá tác động của chiến tranh TM đến ngành thép Việt Nam đã được BVSC phát hành vào ngày 02/07/2018).</i></p>

2. Trung Quốc đánh thuế trả đũa những mặt hàng nào của Mỹ?

Cho đến nay, Trung Quốc đã có động thái đáp trả đối với hầu hết các gói đánh thuế của Mỹ nhắm vào hàng Trung Quốc. Riêng với gói đánh thuế trị giá 200 tỷ USD của Mỹ, Trung Quốc không thể trả đũa với quy mô hàng hóa tương ứng mà chỉ dừng lại ở con số 60 tỷ USD. Lý do là lượng hàng Trung Quốc nhập khẩu từ Mỹ trong năm 2017 chỉ ở khoảng 130 tỷ USD. Tuy nhiên, nếu xét về mặt tỷ lệ thì động thái đáp trả của Trung Quốc cũng tương đương Mỹ (mỗi bên đều nhắm vào 50% giá trị hàng hóa nhập khẩu của nhau). **Mặc dù giá trị tuyệt đối áp thuế ít hơn nhưng các mặt hàng Trung Quốc nhắm tới đều cho thấy có sự tính toán.** Máy bay dân dụng và các mặt hàng nông nghiệp (chủ yếu được sản xuất ở các bang ủng hộ lớn cho đảng Cộng Hòa của Tổng thống Trump) là đích ngắm chính trong danh sách đánh thuế của Trung Quốc. Tác động cụ thể của việc Trung Quốc áp thuế trả đũa lên hàng hàng nhập khẩu từ Mỹ như sau:

Máy bay dân dụng - Giá trị Mỹ XK vào TQ 16,2 tỷ USD (2017)	
Tác động đến Mỹ	Ảnh hưởng đến các đối tác thương mại khác, trong đó có Việt Nam
Boeing sẽ là công ty chịu thiệt hại nhiều nhất. Việc đánh thuế sẽ khiến máy bay của Boeing trở nên đắt hơn tại thị trường Trung Quốc. Để giữ được thị phần tại thị trường nhiều tiềm năng này, Boeing có thể sẽ phải giảm giá bán, hi sinh một phần biên lợi nhuận của mình để giữ chân khách hàng.	Airbus – liên minh sản xuất máy bay của 4 nước châu Âu là Pháp, Đức, Vương quốc Anh, Tây Ban Nha là người được hưởng lợi nhiều nhất khi máy bay của Boeing bị đánh thuế. Giá máy bay Boeing đắt hơn có thể sẽ khiến các doanh nghiệp hàng không Trung Quốc tìm đến Airbus như một nhà cung cấp thay thế.
Dầu thô, khí tự nhiên và than - Giá trị Mỹ XK vào TQ 6,5 tỷ USD (2017)	
Tác động đến Mỹ	Ảnh hưởng đến các đối tác thương mại khác, trong đó có Việt Nam
TQ là thị trường xuất khẩu dầu thô và khí LNG lớn thứ 2 của Mỹ, chỉ sau Canada. Nếu TQ ko mua của Mỹ, các công ty dầu khí Mỹ sẽ phải tốn thêm chi phí hoặc phải giảm giá bán để tìm khách hàng mới. Đây là những mặt hàng nằm trong danh sách trả đũa thuế quan của Trung Quốc nếu chính quyền Trump tiếp tục leo thang cuộc chiến TM. Áp thuế lên các mặt hàng dầu khí càng khiến triển vọng Mỹ giảm thâm hụt với Trung Quốc trở nên xa vời hơn khi đây là một trong những mặt hàng chiến lược TQ có thể tăng mua từ Mỹ nếu đạt được thỏa thuận nhằm hạ nhiệt xung đột TM với chính quyền Trump.	Tổng lượng dầu thô và khí mua từ Mỹ chỉ chiếm 3% tổng nhập khẩu mặt hàng này của TQ nên TQ sẽ dễ dàng tìm được đối tác khác để thay thế.
Ô tô các loại - Giá trị Mỹ XK vào TQ 10,2 tỷ USD (2017)	
Tác động đến Mỹ	Ảnh hưởng đến các đối tác thương mại khác, trong đó có Việt Nam
TQ áp thuế 25% lên ô tô NK từ Mỹ có thể sẽ khiến các doanh nghiệp sản xuất Mỹ dịch chuyển nhà máy sản xuất sang Trung Quốc mạnh hơn nữa nhằm tránh thuế. Bang sản xuất nhiều ô tô nhất của Mỹ hiện nay là Michigan (bang ủng hộ đảng Cộng Hòa) Thị trường ô tô Trung Quốc đạt khoảng 28,8 triệu chiếc năm 2017, nhập khẩu là 1,2 triệu chiếc, trong đó nhập khẩu từ Mỹ là 300 nghìn chiếc. Với việc Trung Quốc áp thuế này, chiến dịch kêu gọi các doanh nghiệp sản xuất ô tô di dời về Mỹ của Tổng thống Trump sẽ trở nên bất khả thi hơn.	Tổng mức thuế các loại xe của Mỹ nhập khẩu vào Trung Quốc có thể lên tới 40% trong khi xe nhập khẩu từ EU, Nhật Bản, Hàn Quốc được giảm thuế từ 25% xuống còn 15%. Trong ngắn hạn, giá xe Mỹ nhập khẩu vào Trung Quốc đắt đỏ hơn sẽ là cơ hội gia tăng thị phần cho các nước này.

Các loại chip và chất bán dẫn - Giá trị Mỹ XK vào TQ 6 tỷ USD (2017)	
Tác động đến Mỹ	Ảnh hưởng đến các đối tác thương mại khác, trong đó có Việt Nam
<ul style="list-style-type: none"> - Năm 2017, Mỹ xuất khẩu 6 tỷ USD các loại chip và chất bán dẫn sang TQ nhưng nhập khẩu ngược lại 9,5 tỷ USD. Trong chuỗi giá trị sản xuất toàn cầu, Mỹ là nước sản xuất và thiết kế các mặt hàng này sau đó xuất sang TQ hoặc các nước ASEAN khác để kiểm định và đóng gói rồi lại nhập ngược trở lại Mỹ, làm đầu vào sản xuất cho các mặt hàng công nghệ cao khác. Các công ty lớn sản xuất chip như Qualcomm, Micron, Intel... có thể sẽ chuyển hướng, tìm các thị trường khác tại châu Á ngoài Trung Quốc để duy trì chuỗi giá trị này. - Đối với nhóm hàng công nghệ, nhiều khả năng Trung Quốc sẽ chỉ nhắm vào các công ty sản xuất chip còn các công ty có đầu tư lớn, tạo ra nhiều công ăn việc làm cho Trung Quốc có thể sẽ được loại trừ, điển hình trong số này là Apple. 	<p>Khi TQ đánh thuế vào mặt hàng này, các công ty đa quốc gia của Mỹ có thể sẽ chịu áp lực cơ cấu lại chuỗi cung ứng. Việt Nam có thể được hưởng lợi từ xu hướng này. Năm 2017, Việt Nam nhập khẩu 37 tỷ USD máy vi tính, sản phẩm điện tử và linh kiện, trong đó nhập từ Mỹ là 2,8 tỷ USD. Intel hiện đã có nhà máy tại Việt Nam nên hoàn toàn có khả năng công ty này sẽ phân bổ đầu tư nhiều hơn cho Việt Nam trong chuỗi cung ứng sản phẩm của họ.</p>
Đậu tương, ngô - Giá trị Mỹ XK vào TQ 12,3 tỷ USD (2017)	
Tác động đến Mỹ	Ảnh hưởng đến các đối tác thương mại khác, trong đó có Việt Nam
<p>Đậu tương là mặt hàng nông nghiệp Mỹ xuất khẩu lớn nhất vào Trung Quốc với 37,5 triệu tấn năm 2017. Thuế tăng khiến giá đậu tương và ngô của Mỹ xuất khẩu vào Trung Quốc tăng lên, giảm sức cạnh tranh của mặt hàng này. Nông dân trồng đậu tương ở các bang Illinois, Iowa, Minnesota, North Carolina... là những người chịu tác động tiêu cực nhất. Kể từ khi chiến tranh TM Mỹ-Trung bùng phát, giá đậu tương và ngô của Mỹ đã giảm khoảng 12%.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Không nhập khẩu từ Mỹ, Trung Quốc có thể sẽ quay sang nhập khẩu đậu tương từ các nước khác. Các nước Nam Mỹ, điển hình nhất là Brazil sẽ là đối tượng được hưởng lợi nhiều nhất. Brazil hiện là nhà xuất khẩu đậu tương nhiều nhất sang Trung Quốc với 48 triệu tấn năm 2017. Giá đậu tương Brazil xuất khẩu sang Trung Quốc đã tăng mạnh (hơn 10%) kể từ khi TQ áp thuế đối với đậu tương Mỹ. Ngoài ra Argentina, Paraguay, Uruguay cũng là những nước có thể tăng xuất khẩu đậu tương vào TQ để bù đắp cho thị phần của Mỹ. - Giá đậu tương và ngô của Mỹ giảm là cơ hội cho các doanh nghiệp ở các nước khác phải nhập khẩu đậu tương và ngô mua được giá rẻ. Năm 2017, Việt Nam phải nhập khẩu 1,5 tỷ USD ngô và 707 triệu USD đậu tương. Trong đó, đậu tương nhập nhiều nhất là từ Mỹ (330 triệu USD) và Argentina (250 triệu USD), còn ngô nhập nhiều nhất từ Argentina (764 triệu USD) và Brazil (464 triệu USD). Với diễn biến mới từ giá đậu tương và giá ngô Mỹ, nhiều khả năng các doanh nghiệp Việt Nam sẽ chuyển hướng sang tăng nhập khẩu đậu tương và ngô từ Mỹ với giá rẻ hơn. Các doanh nghiệp sản xuất thức ăn chăn nuôi ở Việt Nam như Masan Nutri-Science, Dabaco... có thể là đối tượng hưởng lợi.

Bông - Giá trị Mỹ XK vào TQ 1,06 tỷ USD (2017)	
Tác động đến Mỹ	Ảnh hưởng đến các đối tác thương mại khác, trong đó có Việt Nam
<p>TQ áp thuế 25% lên mặt hàng bông nhập khẩu từ Mỹ. Năm 2017, Mỹ là nước xuất khẩu bông nhiều nhất vào Trung Quốc với 0,5 triệu tấn (chiếm 44% tổng nhập khẩu bông của Trung Quốc). Về dài hạn, giá bông NK tăng sẽ giúp thúc đẩy ngành công nghiệp bông nội địa của Trung Quốc, giảm bớt tỷ lệ nhập khẩu từ mức 14% hiện nay.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Không nhập khẩu bông từ Mỹ, trong ngắn hạn Trung Quốc sẽ chuyển hướng tìm đến các đối tác khác như Brazil, Australia, Ấn Độ. - Giá bông thế giới vẫn khá ổn định, không chịu áp lực giảm quá tiêu cực do cầu vẫn lớn. Năm 2017, Việt Nam nhập khẩu 2,3 tỷ USD bông, trong đó 50% là nhập khẩu từ Mỹ (tương đương 1,2 tỷ USD). Chiến tranh thương mại Mỹ - Trung có thể dẫn đến việc Việt Nam là một điểm trung chuyển khi tăng nhập khẩu bông từ Mỹ sau đó xuất khẩu lại sang Trung Quốc.
Các loại thịt - Giá trị Mỹ XK vào TQ 750 triệu USD (2017)	
Tác động đến Mỹ	Ảnh hưởng đến các đối tác thương mại khác, trong đó có Việt Nam
<p>Mỹ xuất khẩu các mặt hàng thịt lợn, thịt bò, gà, vịt và các loại thịt hun khói sang Trung Quốc. Thịt lợn và thịt bò bị Trung Quốc áp thuế trả đũa lần lượt ở mức 63% và 37%. Nông dân và 4 công ty đóng gói thịt lợn của Mỹ là Tyson Foods, Cargill, JBS và National Beef sẽ là đối tượng bị ảnh hưởng nhiều nhất.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Không nhập khẩu thịt bò và thịt lợn từ Mỹ, Trung Quốc có thể tìm đến các nguồn cung khác từ Australia, EU, Canada, Brazil, Argentina. - Việt Nam hiện chưa xuất khẩu chính ngạch được thịt lợn sang Trung Quốc nên cũng khó được hưởng lợi. - Thịt lợn và thịt bò Mỹ không xuất được vào Trung Quốc có thể sẽ tìm đường sang các nước khác, trong đó có Việt Nam. Tuy nhiên, sản phẩm thịt lợn của Việt Nam không lo bị cạnh tranh nhiều do thói quen tiêu dùng của người Việt Nam vẫn là thịt tươi sống chứ không phải thịt đông lạnh.
Các loại rượu bia - Giá trị Mỹ XK vào TQ 80 triệu USD (2017)	
Tác động đến Mỹ	Ảnh hưởng đến các đối tác thương mại khác, trong đó có Việt Nam
<p>Các loại rượu bia Mỹ xuất khẩu sang Trung Quốc bao gồm các sản phẩm chủ chốt là rượu vang, whiskey... Dù giá trị xuất khẩu rượu bia của Mỹ vào TQ còn khá khiêm tốn nhưng việc đánh thuế 25% vào rượu whiskey, sản phẩm đặc trưng của bang Kentucky (bang quê nhà của Thượng nghị sỹ Mitch McConnell – lãnh đạo phe đa số của Đảng Cộng hòa ở Thượng Viện) là một tính toán có chủ đích của Trung Quốc, nhằm tạo sức ép trở lại với chính quyền Trump.</p>	<p>Không nhập khẩu whiskey từ Mỹ, Trung Quốc có thể tìm đến các đối tác khác, trong đó nổi lên vai trò thay thế của Scotland. Đối với mặt hàng rượu vang, Pháp và Chile sẵn sàng thay thế thị phần của Mỹ ở Trung Quốc, đặc biệt là Chile khi nước này đã ký FTA với Trung Quốc và TQ hiện cũng là nước xuất khẩu rượu vang lớn nhất của Chile.</p>

Thuốc lá - Giá trị Mỹ XK vào TQ 162 triệu USD (2017)	
Tác động đến Mỹ	Ảnh hưởng đến các đối tác thương mại khác, trong đó có Việt Nam
<p>Bang North Carolina (bang ủng hộ đảng Cộng Hòa) là bang XK nhiều thuốc lá nhất của Mỹ vào Trung Quốc với giá trị 156 triệu USD năm 2017. TQ tuyên bố áp thuế 10-35% đối với mặt hàng lá thuốc lá và 50% đối với mặt hàng cigar. Đáng chú ý, trong cuộc chiến thương mại Mỹ-Trung, bang North Carolina là một trong những bang của Mỹ bị ảnh hưởng nặng nề nhất do ngoài thuốc lá thì bang này cũng trồng nhiều đậu tương và chăn nuôi nhiều lợn. Tổng giá trị các sản phẩm nông nghiệp bang North Carolina XK sang TQ năm 2017 là 600 triệu USD.</p>	<p>Không mua lá thuốc lá từ Mỹ, Trung Quốc có thể tăng nhập khẩu sản phẩm này từ Zimbabwe. Tính đến nay, Zimbabwe vẫn đang là nước xuất khẩu các sản phẩm liên quan đến thuốc lá nhiều nhất vào Trung Quốc.</p>

V. Một số nhận định

- Mỹ và Trung Quốc là những đối tác thương mại và đầu tư rất lớn của nhau. Đặc biệt, trong chuỗi giá trị sản xuất toàn cầu của các công ty đa quốc gia lớn hiện nay thì các mối quan hệ ràng buộc, phụ thuộc lẫn nhau càng trở nên phức tạp, khiến vấn đề thâm hụt thương mại Mỹ-Trung không đơn thuần chỉ là con số tuyệt đối mang tính bề nổi.
- Có 3 nguyên nhân chính dẫn đến việc chiến tranh thương mại Mỹ-Trung leo thang lên mức cao. Trong đó, nguyên nhân sâu xa và cốt lõi theo nhiều chuyên gia có thể xuất phát từ việc Mỹ muốn kiềm chế sự trỗi dậy của Trung Quốc cả về mặt kinh tế lẫn địa chính trị. Có rất ít khả năng Trung Quốc sẽ từ bỏ kế hoạch “Made in China 2025” với mục tiêu trọng tâm là vươn lên dẫn đầu trong lĩnh vực khoa học công nghệ nên việc Mỹ có thể làm chỉ là ngăn chặn cách thức thực thi kế hoạch này của Trung Quốc cũng như luôn giữ lợi thế chủ động cho các doanh nghiệp công nghệ Mỹ.
- Cả Mỹ và Trung Quốc sẽ đều chịu thiệt hại khi chiến tranh thương mại leo thang lên mức cao. Đối với Trung Quốc, nước này sẽ chịu ảnh hưởng mạnh và nhiều hơn ở giai đoạn đầu của chiến tranh thương mại, đặc biệt ở khía cạnh TTCK và thị trường tiền tệ. Đối với Mỹ, việc đánh thuế sẽ khiến hàng hóa nhập khẩu từ Trung Quốc vào Mỹ trở nên đắt đỏ hơn, qua đó gây thiệt hại đối với các doanh nghiệp cũng như người tiêu dùng Mỹ. Mặc dù vậy, theo tính toán sơ bộ của BVSC thì tác động thật vào nền kinh tế của cả hai nước là có nhưng sẽ ở mức không quá lớn. Tuy nhiên, theo thời gian khi doanh nghiệp và người dân Mỹ bắt đầu chịu tác động từ cuộc chiến thương mại, mức độ ủng hộ về chính trị đối với chính quyền Trump trong việc nâng quy mô của cuộc chiến tranh thương mại sẽ giảm xuống.
- Nếu chiến tranh thương mại Mỹ-Trung tiếp tục leo thang lên quy mô toàn diện, cơ hội sẽ đến với rất nhiều nước khác trong vai trò thay thế các mặt hàng xuất khẩu vào hai thị trường Mỹ và Trung Quốc, trong đó có Việt Nam. Ở các ngành hàng như lắp ráp đồ điện tử, các loại chip, chất bán dẫn, hàng may mặc, da giày, sản xuất đồ chơi trẻ em, đồ dùng thể thao, đồ gỗ nội thất... Việt Nam có cơ hội rất lớn trong việc giành thêm thị phần từ Trung Quốc tại thị trường Mỹ cũng như thu hút thêm vốn FDI vào các ngành hàng này, qua đó tạo thêm việc làm, tăng xuất khẩu, cải thiện cán cân thương mại. Tuy nhiên, thách thức của Việt Nam là cần quản lý chặt, tránh hiện tượng hàng Trung Quốc “mượn” Việt Nam như một nước trung chuyển để tìm đường xuất khẩu sang Mỹ, tiêu biểu là các mặt hàng sắt thép, đồ gỗ nội thất. Nếu để điều này xảy ra, Việt Nam sẽ bị ảnh hưởng “vạ lây” khi Mỹ tiến hành áp thuế trừng phạt.

KHUYẾN CÁO SỬ DỤNG

Tất cả những thông tin nêu trong báo cáo phân tích này đã được xem xét cẩn trọng, tuy nhiên báo cáo chỉ nhằm mục tiêu cung cấp thông tin mà không hàm ý khuyến cáo người đọc mua, bán hay nắm giữ chứng khoán. Người đọc chỉ nên sử dụng báo cáo phân tích này như một nguồn thông tin tham khảo. Mọi quan điểm cũng như nhận định phân tích trong báo cáo cũng có thể được thay đổi mà không cần báo trước. Công ty Cổ phần Chứng khoán Bảo Việt (BVSC) có thể có những hoạt động hợp tác kinh doanh với các đối tượng được đề cập đến trong báo cáo. Người đọc cần lưu ý rằng BVSC có thể có những xung đột lợi ích đối với các nhà đầu tư khi thực hiện báo cáo phân tích này.

Báo cáo này có bản quyền và là tài sản của BVSC. Mọi hành vi sao chép, sửa đổi, in ấn mà không có sự đồng ý của BVSC đều trái luật. Bản quyền thuộc Công ty Cổ phần Chứng khoán Bảo Việt.

KHỐI PHÂN TÍCH VÀ TƯ VẤN ĐẦU TƯ

BỘ PHẬN KINH TẾ VĨ MÔ & CHIẾN LƯỢC THỊ TRƯỜNG

Phạm Tiến Dũng

Trưởng bộ phận

pham.tiendung@baoviet.com.vn

Trần Hải Yến

Kinh tế vĩ mô

tranhaiyen@baoviet.com.vn

Lê Hoàng Phương

Chiến lược thị trường

lehoangphuong@baoviet.com.vn

Trụ sở chính Hà Nội

Số 72 Trần Hưng Đạo, Hoàn Kiếm, HN

Tel: (84-24)-3928 8080

Fax: (84-24)-3928 9888

Email: research-bvsc@baoviet.com.vn

Website: www.bvsc.com.vn

Chi nhánh Hồ Chí Minh

Số 233 Đồng Khởi, Quận I, HCM

Tel: (84-28)-3914 6888

Fax: (84-28)-3914 7999